

Efterår i Kohaven

Efteråret med sine mørkegrønne og brune farver og sin stilhed er igen kommet på besøg i Kohaven, kan jeg iagttage på min cykeltur. Fugleskjulet ved Pernillesøen, nu pænt og diskret iklædt en sort farve, ligger helt klar til brug, men årstiden, vi skriver primo september, lukker ikke op for mange fugle på søens flade. Grågæsene og lappedykkerne har forladt søen, medens troldeænder, pibeænder og andre nordfra kommende fugle endnu ikke har indfundet sig på deres træk sydpå. Så er der straks lidt mere liv, da jeg passerer Bøgeholm Sø. Skarverne sidder stadig ude på øen nær deres reder, og enkelte grågæs og gråænder ses spredt rundt på søen.

Rørhøgene

Ved Videløkke Dam må jeg konstatere, at rørhøgene nu er fløjet sydpå. Mindst to unger lykkedes det de to gamle rørhøge at gøre flyvefærdige, og i slutningen af juli og begyndelsen af august havde jeg første parkét ved søens bord og bæk, når den gamle han kom flyvende med en mus eller mosegris og blev hilst med høje pibende skrig fra hunnen eller ungerne.

Elletræer – en truende invasion

Når jeg cykler videre rundt og lader øjnene vandre fra de våde lokaliteter til de tørre, altså mod områderne med græs, bliver jeg en del bekymret. I randområderne, hvor græsset møder skoven, kan jeg se, at mange

Fugleskjul i sort

Foto: Niels Pedersen

små elletræer er på vej op. Steder, hvor der før var græs, er nu invaderet af hundreder af små elletræer. Da jeg først har fået øjnene op for denne lille detalje i landskabet, kan jeg se dette fænomen flere steder på min tur rundt. Sådant en udvikling truer jo selve kernen i Kohaven! Elletræernes rodnet er vist meget genstridigt. Sådant et træ graver man ikke lige op med dets rodnet.

En hjælpende hånd?

Gør køerne nu ikke deres arbejde godt nok som plejere af naturen? Måske er der for få køer? Skal vi have geder som naturplejere i en kortere periode? Eller skal vi pleje græsområderne ved at tage høslet i stedet for græsning? Så mister vi mulighederne for ad åre at få den helt specielle overdrevsflora og -fauna. Køernes måde at græsse på og trampe rundt på gør, at der dannes mange, uensartede, små tuer og lavninger. De har hver især deres eget lille mikroklima og udgør dermed en basis for plantearter, som hver især stiller specielle krav til voksestedet. Og som igen har hver deres liv af små dyr. Vi mister også kokasserne, som er hjemsted for en række insekter, som kun trives på denne specielle mininatur. Måske skal vi ud og give køerne en hjælpende hånd med spade og 'ørnenæb' (se under: Kommende arrangementer).

Mange spørgsmål rejser sig. Heldigvis er Statsskovdistriktet også blevet opmærksom på, at Kohaven er ved at gro til. Så alle vi fans af Kohaven venter spændt på, hvad distriktet vil gøre. Lettere bekymret vender jeg cyklen og tramper tilbage mod Aalsgaarde.

Steen Søgaard

Kalender/oversigt

Hold øje med ændringer/tilføjelser på hjemmesiden

Kultur-cykeltur i Kohaven

Søndag d. 30. september kl. 13.30

Fugletræktur ved Julebæk

Lørdag d. 6. oktober kl. 10-13

Tegne- og maleworkshop

Søndag d. 7. oktober kl. 10-16

Høslæt på engen

Søndag d. 28. oktober kl. 10

Skovvandring i Hellebæk Skov

Søndag d. 4. november kl. 11-13

Fjernelse af uønsket trævækst

Lørdag d. 17. november kl. 10

Foto-vintertur 2013

Søndag d. 27. januar kl. 10-14

Handleplan og plejeplan for Habitatområde Teglstrup Hegn og Hammermølle Skov.

Af biolog Andreas Jarlov Busch
Helsingør Kommune

Den 10. august havde Helsingør Kommune sammen med Naturstyrelsen arrangeret en gåtur i Teglstrup Hegn. Turen gik gennem flere naturtyper og en hel verden af begreber, som knytter sig til administrationen af naturområdet. Anledningen til turen var, at kommunens første handleplan og Naturstyrelsens første plejeplan var i høring. Planer som beskriver, hvordan naturen skal beskyttes og plejes i området.

For snart længe siden vedtog EU Habitatdirektivet som pålagde alle landene i EU at beskytte arter og naturtyper, som er sjældne eller karakteristiske for landene. Det er blevet til et netværk af beskyttede naturområder i EU – de såkaldte Natura 2000 områder. Natura 2000 områderne kan være udpeget for at beskytte fugle (fuglebeskyttelsesområde). Det kan også være udpeget for at beskytte arter og naturtyper (habitatområde). Nogle gange er Natura 2000 området både et habitat – og fuglebeskyttelsesområde. I Danmark har vi udpeget 252 Natura 2000 områder som dækker 8,3 % af landarealet og 17,7 % af det danske hav. **Hellebæk Kohave ligger midt i habitatområdet nr. 114 Teglstrup Hegn og Hammermølle Skov.**

Naturstyrelsen har for hvert Natura 2000 område lavet en første overordnet naturplan, som beskriver målene for arterne og naturtyperne. På baggrund af naturplanen har Kommunen lavet en handleplan for de om-

På hængesæk i Fandens Hul

Foto: Anne-Marie Møldrup

råder, der er privatejede og uden fredskovspligt. Naturstyrelsen har lavet en plejeplan for egne arealer og arealer med fredskovpligt. I Kommunens handleplan og Naturstyrelsens plejeplan beskrives, hvordan disse mål skal nås. Et eksempel er billen Eremit, som kun er fundet i ét gammelt træ i hele området. Naturstyrelsens naturplan beskriver, hvad der skal til, for at billen sikres overlevelse i fremtiden, – billen skal have flere egnede træer, den kan leve og yngle i. Kommunens handleplan og Naturstyrelsens plejeplan beskriver, hvordan og hvor mange træer der sikres i fremtiden.

På gåturen kiggede vi på forskellige skovnaturtyper som bøgeskov, elle- og askeskov og skovbevokset tørvemose. Desuden så vi lysåbne naturtyper som rigkær og overdrev samt hængesæk og tørvemose. Vi snakkede om truslerne fra invasive arter, næringsstof påvirkning, faren for tilgroning af de lysåbne naturtyper samt plejen, som er nødvendig for at sikre naturtyperne mod truslerne.

Der er i øvrigt fundet nogle nye sjældne arter i Teglstrup Hegn, nemlig mossen Buxbaumia og en Mosskorpion. Disse arter kommer formentlig med på udpegningsgrundlaget, så kan det være, at der i næste planperiode, som starter i 2015 skal gøres noget for disse arter.

- 1042 Stor kærguldsmed (*Leucorrhina pectoralis*)
- 1084 * Eremit (*Osmoderma eremita*)
- 1166 Stor vandsalamander (*Triturus cristatus cristatus*)
- 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 3160 Brunvandede søer og vandhuller
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
- 7110 * Aktive højmoser
- 7140 Hængesæk og andre kærsmfund dannet flydende i vand
- 7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
- 7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
- 7230 Rigkær
- 9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn
- 9130 Bøgeskove på muldbund
- 9160 Egeskove og blandeskove på mere eller mindre rig jordbund
- 9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
- 91D0 * Skovbevoksede tørvemoser
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

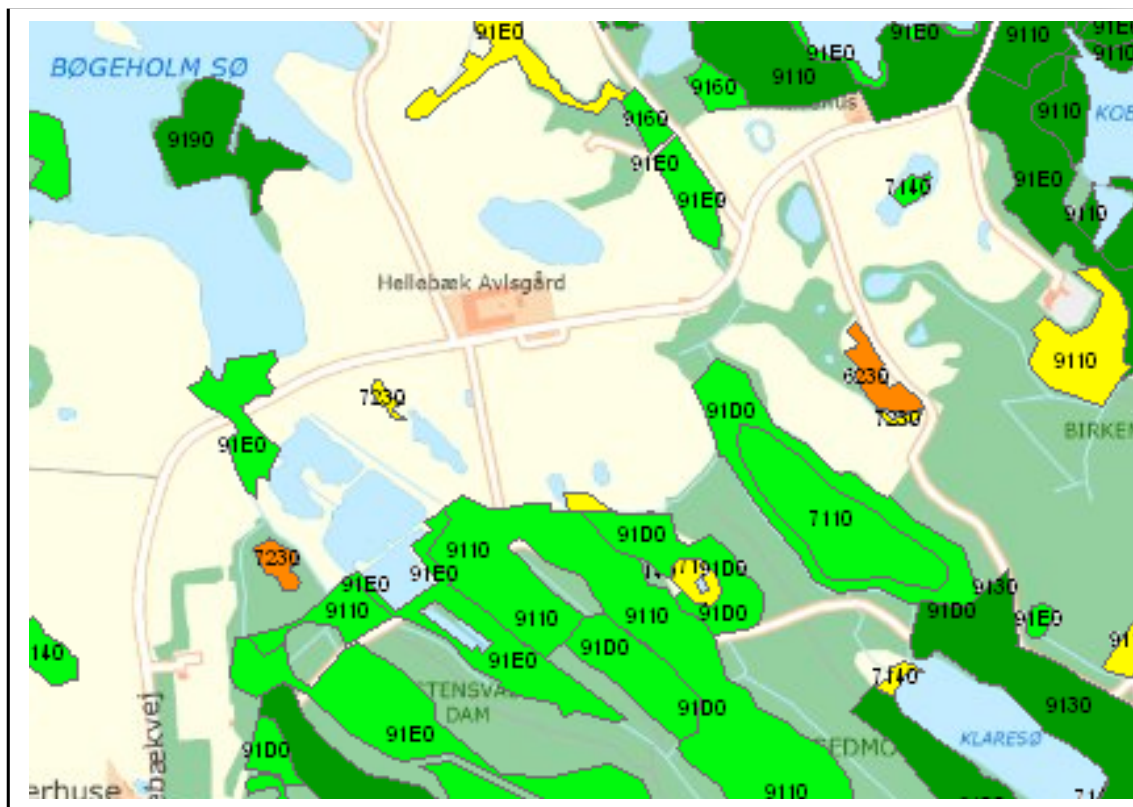
I tekstboksen ses hvilke arter og naturtyper, som udgør udpegningsgrundlaget for habitatområdet. Det er disse dyr og naturtyper, som Kommunens handleplan og Naturstyrelsens plejeplan handler om

**Tilstands-
klasser**

- Høj
- God
- Moderat
- Lav
- Dårlig

Billedet til højre viser et udsnit af området ved Hellebæk Avlsgård med de hidtil registrerede naturtyper og deres tilstand. På sigt skal alle naturtyperne opnå god eller høj tilstand. Tallene i kortet refererer til naturtyperne i tabellen.

Da Naturstyrelsen ejer langt det meste af området, vil det være

i Naturstyrelsens plejeplan, du finder mest information om det som skal gøres.

Høringsfristen for forslaget til handle- og plejeplanerne udløb den 17. august, men du kan stadig se forslaget til Kommunens handleplan her: http://www.helsingorkommune.dk/Borgere/miljo_og_klima/natur_i_kommunen/vand_og_natura_2000_planer.aspx

Kommunens handleplan og Naturstyrelsens plejeplan skal være vedtaget senest den 22. december 2012.

Og Naturstyrelsens her: http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000/Plejeplaner/Hoering_plejeplaner/Plejeplaner.htm#Bornholm

Læs mere om Natura 2000 her: <http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000/>

Se naturtyperne og deres tilstand her: <http://prior.dmu.dk>

Kommende arrangementer

Kultur- cykeltur i Kohaven

Søndag d. 30. september kl. 13.30

Kohavens og Teglstrup Hegns dejlige natur kender mange. Men hvad med kulturminde og -spor?

Hvor ligger Svenskegrøften, og hvorfor blev den gravet? Hvorfor hedder det Paradepladsen, og hvad er der egentlig med den Potteovn? Er der kobber i Kobberdammen, og hvad gemmer Gl.Skovhus og Julebæk på af spændende historier. Alt dette har egenshistoriker Erik Trolle stor viden om.

Med Erik Trolle som guide cykler vi stille og roligt ad de små skovveje. Turen varer omkring 1 ½ time. Den slutter på Avlsgården, hvor der er eftermiddagskaffe og kage for en beskedent pris.

Turleder: Erik Trolle

Mødested: Hellebæk Avlsgård

Gratis for medlemmer, andre kr. 20,-

Fugletræktur ved Julebæk

Lørdag d. 6. oktober kl. 10–13

Efterårstrækket af fugle er nu for alvor i gang. Oktober er den store måned. Hos os i Nordsjælland er det især musvågerne, der dominerer. Op til tusind fugle kan vi se på en god trækdag. Sjældenheder som glente, havørn og vandrefalk kan pludselig dukke op, og andre fugle som edderfugle, ringduer og småfugle kan også opleves på deres vej mod sydligere himmelstrøg. Vær med til at opleve dette fascinerende naturfænomen. Men garanti gives ikke for stort træk. Naturen bestemmer.

Vi observerer trækket i ca. 3 timer. Tag varmt tøj på og medbring kikkert el. lej en på stedet kr.10,-

Turleder: Steen Søgaard

Mødested: Stranden nedenfor P-pladsen ved Julebækhus på Nordre Strandvej.

Gratis for medlemmer, andre kr. 20,-

Tegne- og maleworkshop

Søndag d. 7. oktober kl. 10-16

For alle de tegne- og maleglade, afholder vi årets sidste workshop igen med billedkunstneren Merete Jürgensen fra kunstnergruppen Dane.

- Inspiration hentes i Kohavens dejlige natur. Tilmelding unødigt. Kom blot glad og fro med lyst til at arbejde kreativt sammen.

Mødested: Hellebæk Avlsgård

Medbring: egne materialer, papir, lærred, farver, evt. staffeli – og en madpakke

Gratis for medlemmer, andre kr. 75,-.

Efterårets høslæt på engen

Søndag d. 28. oktober kl. 10- (husk vintertid)

Igen i år vil der være efterårsslæt og oprydning på engen ved Karens hus. Da engen ikke afgræsses af kvæg efter sommerens høslæt, er det nødvendigt med et efterslæt, så forårets lave og mere lyskrævende flora får mulighed for at spire, inden de højere vækster lukker af for lys og luft.

Mødested: Hellebæk Avlsgård

Haves: leer, river og høtyve

Løn efter arbejdet: håndmadder og drikke

”Eremit og evigheds-træer”

Skovvandring i Hellebæk Skov

Søndag d. 4. november kl. 11-13

Skovfoged Kim Myling-Petersen fra Naturstyrelsen Nordsjælland tager os med på en spændende vandring i skoven. Naturstyrelsen arbejder i øjeblikket med et forslag til registrering og bevarelse af gamle træer, de såkaldte ”evigheds-træer”. De er levested for mange planter og dyr, og i relation til Natura 2000 udpegningsgrundlaget for området, er det især den sjældne bille Eremitten, der er i focus i Hellebæk Skov.

Mødested: Hellebæk Avlsgård

Beklædning: efter vejr og vind

Gratis for medlemmer, andre kr. 20,-

Fjernelse af uønsket trævækst i Kohaven

Lørdag d. 17. november kl. 10

Vil du være med til – på et lille område i Kohaven - at fjerne uønsket trævækst, så mød op denne dag. Medbring gerne pælespade, ørnenæb eller lignende værktøj. Visse steder i det åbne område er ved at springe i skov. Det vil vi i Kohavens Venner sammen med Naturstyrelsen Nordsjælland gerne være med til at bekæmpe, så vi bevarer et åbent område til gavn for overdrevets flora og fauna.

Mødested: Hellebæk Avlsgård. Foreningen giver en let frokost efter anstrengelserne.

Fototur – vintertur

Søndag d. 27. januar 2013 kl.10-14

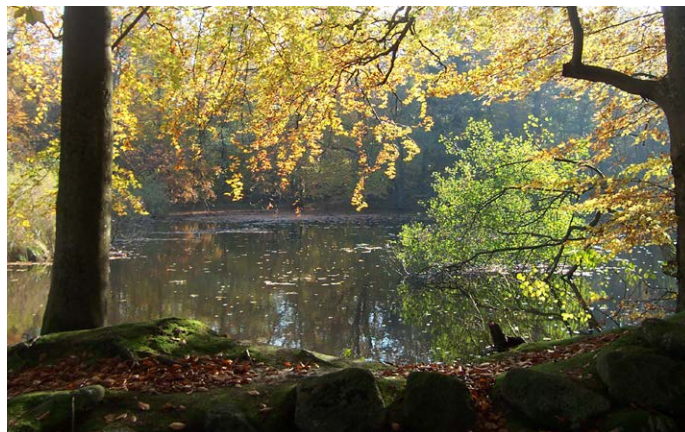
Vi skal ud at fotografere i vinteren. Forhåbentlig er der sne på træerne og is på søerne, så vi kan eksperimentere med fotografering under disse forhold.

Turleder: Steen Åge Nielsen

Mødested: Hellebæk Avlsgård

Husk: madpakke, drikke og varmt tøj

Gratis for medlemmer, andre kr. 20,-

Hunde og deres deltagelse på ture i Kohaven

Bestyrelsen har diskuteret, om vi finder det ok, at deltagere på vores ture medtager hunde. Vi finder, det fortsat er i orden at medbringe hunde på vores ture, når blot hundene holdes i (kort) snor.

Elektronisk nyhedsbrev

Hjælp os med at spare på portoudgiften.

Tilmeld dig på: kohavensvenner@gmail.com.

Fremover modtager du Nyhedsbrevet som vedhæftet PDF-fil. De, der ikke bruger computer, vil stadig modtage Nyhedsbrevet pr. post.

Redaktion

Redaktør Kirsten Holst (ansv.)

Tlf. 49 22 57 19 / 40 95 52 14

E-mail lakiholst@gmail.com

Aase Olesen, Niels Grønkjær,

Henrik Schurmann.

Kontakt til foreningen:

Formand Steen Søgaard

Tlf. 49 70 72 30 / 20 30 35 56

E-mail steogmag@hotmail.com

Kasserer Niels Grønkjær

Tlf. 49 26 31 26 / 20 28 06 88

E-mail nielsg48@hotmail.com

Se evt. ændringer/tilføjelser på:

www.kohavensvenner.dk

Mail: kohavensvenner@gmail.com

Deadline for indlæg til næste nummer: 21. januar 2013

Tryk: Skibstegnestuen, Ålsgårde